

## DE NIEUWE TONEELBIBLIOTHEEK

Deze tekst is afkomstig van de online bibliotheek op [www.denieuwetoneelbibliotheek.nl](http://www.denieuwetoneelbibliotheek.nl).

De rechten, inclusief en met name de rechten voor uitvoering, liggen voor alle teksten bij de auteur en het is dan ook verplicht om voor elke vorm van uitvoering toestemming bij de betreffende schrijver aan te vragen. Voor elke schrijver is het van groot belang om te weten of zijn teksten worden uitgevoerd, dus neem alstublieft bij elke lezing, encenering, bespreking in het onderwijs e.d. even contact op met de auteur! Het contact adres voor deze tekst is:

<b>Schrijver</b>	Joan Nederlof
<b>Titel</b>	Mug Inn
<b>Jaar</b>	2007
<b>Uitvoering</b>	mugmetdegoudentand /

Copyright (C) 2007 by Joan Nederlof

joan nederlof

MUG INN

mugmetdegoudentand



## Personages

*Bertie (Frank Houtappels) 33 jaar – Is een flapuit. Een extraverte jongen. Slim, geestig, scherp. Een beetje een straatvechttertje. Hij is de jongste van het stel. Theatraal ingesteld. Hij is homo en komt daar graag en veel voor uit. Soms tot ergernis van de anderen. Hij heeft gauw zijn mening klaar en baseert die op zijn eigen ervaringen. Dat ze tegenstrijdig kunnen zijn en vaak ook egocentrisch daar denkt hij eigenlijk niet zo over na. Hij is niet bepaald maatschappelijk betrokken, maar als het er op aan komt heeft hij het hart op de goede plaats. Bertie heeft geen baan en leeft nog in de veronderstelling dat zijn toekomst helemaal open ligt, maar deep down weet hij dat hij niet jong meer is.*

*Diederik (Michiel van Erp) 43 jaar – Is een keurige jongen uit een keurige familie. Hij heeft neo-conservatieve opvattingen, stemt PVV en heeft een heel hoge pet op van de Westerse beschaving. Beetje corpballerig. Materialist en moralist. Is homo maar loopt er niet mee te koop. Hij heeft geen vriend en is vaak eenzaam al geeft hij dat niet graag toe. Hij was vroeger knap en zeer in trek maar is, mede door de alcohol, lang niet zo gewild meer als vroeger. Als hij dronken is komt er een beest in*

*hem los.*

*Ergün (Marcel Musters) 49 jaar – Is een tweede generatie Turk. Hij is de eigenaar van Mug Inn. Hij heeft een zoon, Cahit, die bij het Nederlandse leger dient in Uruzgan en een dochter die allebei eigenlijk traditioneel Turkser zijn dan hun vader. Ergün doet juist erg zijn best om de Westerse waarden te omarmen. Hij heeft een cursus Verlichting gevolgd en weet daar veel van af. Hij is erg voor individuele vrijheid, scheiding van kerk en staat, gezond verstand, emancipatie en tolerantie. Zijn opvattingen zijn ook een beetje opportunistisch omdat hij veel Westerse klanten heeft. Onder zijn pogingen tot verstandig zijn is hij vrij driftig en intuïtief.*

*Merel (Joan Nederlof) 44 jaar – Is een alleenstaande moeder met twee jongvolwassen zonen. Ze heeft altijd gewerkt maar is door omstandigheden steeds verder in de schulden geraakt. Ze leeft al jaren van het minimum. Ze is links in haar opvattingen en nog een echte ouderwetse cultuurrelativist. Ze vindt de ene cultuur niet beter dan de ander. De ene opvatting niet beter dan de ander. En alle mensen zijn gelijk. Ze is vrij verlegen en bescheiden,*

*maar innerlijk brandt er een vuur.*

aflevering 'wij/zij'

Intro

*Het is donker. We horen een fluwelen vpro stem.*

voice over vpro Het is september 2007. Terwijl Nederland toeleeft naar Prinsjesdag en de financiële plannen van haar nieuwe sociaal Christelijke kabinet, presenteert mugmetdegoudentand in samenwerking met de vpro de nieuwe televisie-serie 'Mug Inn'. Een eigentijdse comedy rond het wel een wee van vier trouwe stamgasten van een buurt café, maar ook een indringend portret van het culturele en sociale bewustzijn van een handjevol willekeurige nederlanders. De vpro biedt, geheel in lijn met de tijdgeest, inzicht in het morele kompas van de hedendaagse burger en peilt de diepte of juist de angstwekkende leegte van de heersende mores. Aangezien de vpro wegens bezuinigingen geen budget meer heeft voor nieuw Nederlands drama en ook steeds huiveriger staat tegenover iedere vorm van experiment vanwege kijkcijferdruk, ziet u maar één aflevering van deze nieuwe Nederlandse dramaserie. Niet op de

kabeltelevisie, maar exclusief in de Nederlandse theaters. Ik heet u heel hartelijk welkom in café Mug Inn!

*Op een scherm wordt een foto van de gevel van café Mug Inn geprojecteerd.*

vo vpro Draaide de aflevering van vorige week rond het populaire thema van de mondige burger, deze week worden de tanden gezet in niet minder modieuze begrippen als Wij en Zij. Zijn wij allen wereldburgers en deel van een ‘Wij’ dat de gehele mensheid omspant? Of moeten wij juist onze culturele verschillen op scherp stellen en ons verdedigen tegen iedere ‘Zij’ die daar anders over denkt?

*De foto van het café verdwijnt en ervoor in de plaats wordt nu een serie foto's van Bertie geprojecteerd.*

vo vpro Voor Bertie is het thema ‘Ik’ oneindig veel interessanter dan de thema's ‘Wij’ en ‘Zij’ bij elkaar. Wat niet wil zeggen dat Bertie niet geïnteresseerd is in andere culturen. Niemand heeft zoveel intieme omgang met vreemdelingen als hij en hij ziet zichzelf dan ook als overtuigd kosmopoliet. Bertie heeft als hij thuis is de tv altijd aan staan maar kijkt eigenlijk nooit. Hij denkt dat Clairy Polak een modeontwerpster is en vindt Gordon en Joling een culturele aanwinst. Hij leest alleen de Telegraaf als



iemand die toevallig achterlaat in de tram. Bertie heeft maar één waarde en één norm en dat is hijzelf.

*De foto's van Bertie verdwijnen en Diederik komt in beeld.*

vo vpro Diederik was al overtuigd van de morele superioriteit van de Westerse beschaving, maar vindt het sinds 11 september ook nodig die overtuiging hardop uit te dragen. Voor Diederik is 'Wij' de beschaafde neo-conservatieve homo waar er, naar zijn zin, helaas veel te weinig van zijn. Seksueel valt hij op iedere onbeschaafde 'Zij' die hem maar hebben wil. Helaas voor Diederik is dat al jaren niemand. Niet onbetaald tenminste. Hij dankt zijn kritische blik op de werkelijkheid aan de vele uren kwaliteitskranten doorspitten in zijn eenzame appartement. Volgens hem verplatten de media inderdaad, maar liever plat dan links.

*De foto's van Diederik verdwijnen en Merel komt in beeld.*

vo vpro Merel is een alleenstaande moeder met twee puberzonen en ze hebben het niet breed. Merel is ouderwets, of alweer modern, of nu misschien toch weer ouderwets in haar cultuurrelativisme. Van huis uit heeft ze geleerd dat alle mensen, culturen en meningen evenveel bestaansrecht hebben. Iedere andere opvatting daarover vindt ze stuitend en moreel

verwerpelijk. Voor Merel zijn ‘Wij’ haar twee zonen en zichzelf en daarna, als goede tweede, de rest van de mensheid. Het liefst kijkt ze op de bank met een mok thee en een rol biscuit naar haar favoriete televisieprogramma ‘Zomergasten’. Alhoewel ze bij de laatste reeks al sliep nog voordat Bettine ‘Planet pingpong’ aankondigde.

*De foto's van Merel verdwijnen en Ergün komt in beeld.*

vo vpro Ergün is de eigenaar van café Mug Inn. Hij is een tweede generatie Turk die zo zijn best doet te integreren dat hij van ‘Zij’ ‘Wij’ heeft gemaakt en andersom. Hij probeert de liberaalste Turk van Amsterdam te zijn, tot afschuw van zijn kinderen, die juist houvast zoeken in de Turkse tradities. Ergün weet soms zelf niet meer wie ‘Wij’ zijn en wie ‘Zij’. Hij wil eigenlijk aardig gevonden worden door iedereen. Zijn levensmotto is het Turkse gezegde dat je een gegeven geit niet in de uiers knijpt. Ergün kijkt graag SBS6, RTL 4, 5, 7 en 8, Eurosport, de nieuwe Ned 1 en 3, Net 5 en naar Samanyolu TV, Pusula TV en Al Jazeera kijkt hij via de schotel.

## Scène 1

*avond*

*Het licht gaat aan. We zijn in café Mug Inn. De bar staat front zaal. Diederik en Bertie zitten aan de bar. Barman Ergün vertelt net een mop. ergün* Wacht ik weet er nog één. Goed. De dictator van het verschrikkelijke land is doodziek. Hij is stervende. Zijn tijd is gekomen en God stuurt de Engel des Doods naar de hoofdstad om de dictator op te halen. Maar zoals dat gaat wordt de Engel des Doods meteen opgepakt door de geheime dienst, gearresteerd en gemarteld. ‘Waar is de dictator?’ vraagt God boos als de Engel terug is in de hemel. De Engel des Doods vertelt het hele verhaal, waarop God krijtwit en met bevende stem vraagt: ‘Je hebt toch niet mijn naam verraden?’

*Ergün ligt dubbel. Diederik en Bertie lachen niet.*

diederik Ik weet er ook een.

ergün Vertel! Vertel! O man wat is dit gezellig! Wacht! Wacht even dan schenk ik even bij.

ergün Zo. Klaar. *tegen Diederik* Vertel vertel!

diederik Nou Osama Bin Laden en George Bush zitten gezellig

wat te praten. Via allerlei omwegen beginnen ze over tv programma's te praten.

ergün Ja leuk leuk. En toen?

diederik Op een gegeven moment zegt Osama tegen George dat hij niet snapt dat er in Star Trek Chinezen en zwarten meespelen maar geen moslims. 'Man', zegt George 'dat is toch simpel, dat programma speelt zich in de toekomst af...'

*Ergün begint automatisch te lachen, maar houdt daarmee op als de mop tot hem doordringt.*

diederik Leuk hè.

ergün Wat is daar leuk aan?

diederik Moet ik 'm uitleggen?

ergün Dat is racistisch. Als je moslims in dit geval niet kunt vervangen door bijvoorbeeld homo's dan is het racistisch!

diederik Kan je bij jouw mop God dan wel vervangen door een homo?

bertie Dat kan altijd poes.

ergün *tegen Diederik* En wat weet jij van moslims? Niets! Het interesseert je niet. Niet alle dictators zijn moslims!

diederik Maar wel een hoop.

*Merel komt verlegen binnen met een grote tas vol nat wasgoed.*

*Ze probeert Ergüns aandacht te trekken, maar hij ziet haar niet.*

ergün Ik bedoel niet alle moslims zijn dictators! De meesten zijn doodgewone mensen als jij en ik. Maar dat zie je niet op de televisie hier. Alleen maar woedende meutes die met brandende vlaggen zwaaien en raketten schieten. Weet je dat moment van dat beeld in Bagdad dat omver werd getrokken? Dat beeld van Saddam? Op de Westerse tv zag je juichende Irakezen die met schoenen op het beeld sloegen en Bush bedankten. Maar in het echt was het heel anders. Er stonden maar heel weinig Irakezen en Amerikaanse soldaten gooiden triomfantelijk een Amerikaanse vlag over het beeld. Daarna zag je ze koortsachtig overleggen en de vlag snel verwijderen.

diederik En hoe kom je aan die wijsheid?

ergün Omdat ik Al Jazeera kijk. Een Arabische nieuwszender.

diederik En hoe weet je dat Al Jazeera objectief verslag deed?

*Ergün kan hier niet tegenop.*

diederik Misschien waren die Amerikaanse soldaten wel acteurs van de Bagdad-operette.

ergün Waarom moet ik alles weten?

*Ergün ziet nu Merel pas staan.*

ergün Is goed Mereltje. Doe maar.

*Opgelucht begint Merel haar wasgoed in het café uit te hangen.*

diederik *tegen Ergün* Van mij hoef je niks te weten hoor. Ik accepteer je precies zo dom als je bent.

bertie Trek het je niet aan joh. Jij hebt weer een heerlijk lichaam.

ergün Maar hij is toch gewoon racistisch! Dat was toch een racistische mop!

bertie Ik doe niet aan politiek. Politiek is saai.

ergün O dank je wel. Maar ik kom nou eenmaal uit Turkije. Ben ik daarom een minder mens?

bertie Nou eerlijk gezegd. Ik vind eigenlijk dat Turkije niet meer mee mag doen in de toekomst. En dat bedoel ik niet persoonlijk.

*Ergün hapt naar lucht en heft zijn armen op.*

diederik *tegen Bertie* Ik dacht dat jij niet aan politiek deed.

bertie Dat heeft toch niks met politiek te maken. Eerder met goede smaak.

ergün Turkije hoort erbij! Wij zijn net zo democratisch als jullie.

bertie Maar ik heb er gewoon niks mee. Dat mag toch!?

ergün Dat mag! Ik ben een democratische Turk. En dit is een vrij land. Dus ga je gang. Zeg wat je wilt.

bertie Nou dan zeg ik dat Turkije er gevoelsmatig niet bij hoort.

ergün Wij horen er wel bij! We dansen al meer dan 10 jaar naar

jullie pijpen. We moeten dit. We moeten dat. We moeten  
genocide toegeven. We mogen geen dubbel paspoort hebben. En  
jullie hebben het beloofd. Dat wij bij de EU mogen!

bertie De EU?! Ik heb het over het songfestival!

*Ergün valt stil.*

bertie Het is toch zo! Jullie kunnen gewoon niet zingen.

ergün Ik kan niet zingen!?

*Hij barst in een turks lied uit recht in Berties gezicht. Diederik/*

*Michiel stapt opeens uit zijn personage en loopt naar het publiek.*

## Onderbreking 1

diederik/michiel Jongens. Jongens. Houd eens op. Ik wil even door op de rol van de media in dat hele vijandbeeld verhaal. En ik heb daar een heel goed voorbeeld van want ik heb met Gretta Duisenberg gefilmd in Palestina. Zelf ben ik niet zo meningerig. Maar ik wilde, door haar te volgen, dat de kijkers zelf een oordeel konden vormen.

En na veel gedoe belandden we in Nablus...

*Ergün en Bertie kijken verbaasd naar Diederik/Michiel. Bertie/ Frank stapt ook half uit z'n personage en kijkt verbaasd van het publiek naar Diederik/Michiel.*

bertie/frank Ga je nou opeens over je documentaire werk beginnen?

michiel Huh?

bertie/frank Dat snapt toch niemand. We zitten nog midden in de introductiescène.

michiel We mogen toch wel onderbreken. *tegen publiek* Dat snappen jullie toch wel? *tegen Frank* Ze zijn toch niet dom. Ik speel gewoon even mezelf. Omdat ik vond dat jullie personages



afdwaalden. Wel leuk dat songfestival lijntje. Maar ik vind dat hele Wij/Zij thema in combinatie met de media gewoon erg belangrijk.

frank *tegen publiek* We spelen dus personages en onszelf. Nou denkt u natuurlijk 'O dat is lekker duidelijk' maar dat is het niet. Zo simpel is het allemaal niet meer. Soms weten we zelf niet eens meer wat echt is aan ons en wat niet. Wat we echt menen en niet. Wat we echt weten en niet. Daarom heb je tegenwoordig ook zoveel complottheorieën.

michiel Ja maar even terug naar het onderwerp. Ik heb meegemaakt, met Greta dus, dat we in Nablus waren. Helemaal afgesloten en bezet door Israelische militairen.

En daar bezochten we, met een plotseling opgedoken groep Palestijnse officials een paar ingestorte huizen. De huizen waren in eerste instantie leeg en kapot, maar overal doken er plotseling mensen op. Een huilend kind met een kapotte pop in een kamer waar twee muren uitgebroken waren. Een huilende moeder tussen kapot huisraad en bakstenen in een andere kamer. Uiteindelijk belandden we in een huis van een man wiens zevenjarig zoontje was neergeschoten en dood. Het jasje met een kogelgat en bloed als bewijs. Twintig schreeuwende andere mannen erom heen en

de moeders huilend  
in de keuken ernaast.

mereĳjo Hallo! Hee hallo! Mijn personage heeft nog niet eens wat  
gezegd!

michiel *tegen Jo* Ja jij bent zo aan de beurt. *tegen publiek* En  
terwijl we door de ingestorte huizen met dat kind en die moeder  
liepen, be kroop mij en mijn cameraman heel even het gevoel dat  
er iets niet klopte, alsof we in een openlucht museum waren  
beland, met acteurs en gedresseste props. Een stiekeme gedachte die  
ik heel kort had, een gedachte die niet mag temidden van zoveel  
heftigheid. Toen we bij de man en de dode zoon waren beland  
sloeg ik om. Zoveel verdriet en heftigheid. Ben er een paar dagen  
stuk van geweest.

jo We zijn nog geen tien minuten bezig en jij hebt het alweer over  
je eigen werk!

michiel Nee het gaat niet om mij maar om dat boekje van  
Luyendijk, die stijve zomergastenpresentator, dat is eigenlijk een  
journalist die een boek heeft geschreven waar hij ook dit soort  
twijfel in uitspreekt.

Ik denk ook dat we enorm gemanipuleerd worden. Door de  
Palestijnen in dit geval. Heftig toch?!

jo Waarom heb je het niet over je andere werk! Je Hollandse documentaires. Die zijn toch ook manipulatief al ontken jij dat de hele tijd.

marcel *tegen publiek* Misschien moet ik het even uitleggen. Wij vieren zijn de artistieke leiding van mugmetdegoudentand en Michiel is daarnaast vooral ook documentairemaker. Veel voor de Vara gedaan. Hele goede dingen. Die Lang Leve reeks. Pretpark Nederland. Laatst een film over Sylvia Kristel. En dit is zijn toneel debuut. Of eigenlijk come-back. In de jaren 80 heeft hij voor jeugdtheatergroep Psst gewerkt. Weten jullie dat nog?

michiel *tegen publiek over Jo* O krijgen we dat weer. Zij vindt dat ik in mijn documentaires mensen tegen hun zin dingen laat doen.

jo Dat zeg ik niet. Integendeel. Ze staan vaak te trappelen. Maar zij weten niet wat de macht van televisie is. Zij denken dat hun leven objectief in beeld komt. En daar doe jij heel onschuldig over! *tegen publiek* Een paar maanden geleden was Michiel bij Pauw en Witteman voor zijn nieuwe documentaire Nederland Pretpark en Pauw vroeg 'Waarom komt er geen zwarte in voor?' Waarop hij zegt dat hij die niet is tegengekomen. Alsof hij met een camera het weiland inloopt en daar komt hij echt geen enkele

zwarte tegen! Terwijl dat is juist het moment om te zeggen: 'Nou mijn hele researchteam is wit, dus ze zijn niet geresearched. Of ze zijn wel geresearched maar ze zijn afgekeurd. Omdat ik niks met zwarten heb.' Toch? Waarom eigenlijk? Nee, waarom geef je geen antwoord op zo'n vraag?!

marcel *tegen publiek* En Jo heeft haar come-back als actrice anderhalf jaar geleden al gehad. Ze is er zo'n zeven jaar tussenuit geweest. Verder schrijft ze veel. Hertenkamp. TV7. Gouden kalf. Gouden beeld. En is ze erg streng op inhoud enzo. Een beetje calvinistisch. Waardoor het weleens wringt *wijst naar Michiel en Frank* met hun twee.

jo *tegen Marcel* Klaar? *tegen Michiel* Ik zou jou nooit een documentaire over mij laten maken.

michiel Ik zou ook nooit een documentaire over jou willen maken. Maar stel dat ik het doe. Dan zou ik nooit, als jij net hebt gezegd dat je een goeie moeder bent, in een ander shot suggereren dat je je kinderen slaat. Omdat ik te vertrouwen ben. En ik weet niet of ik dat van jou kan zeggen.

jo Nou dat kan ik je wel zeggen hoor.

marcel Ja, Jo is heel erg te vertrouwen.

jo Ik ben niet te vertrouwen. Ik zou dat nooit van mezelf durven

zeggen. Omdat ik bewust weet dat ik onbewust misschien wil scoren. Of moreel gelijk wil hebben. Of wraak wil nemen.

michiel De meeste mensen zijn blij met wat ik over ze maak!

jo Maar ze weten niet dat ze intussen worden uitgelachen door weldenkend Nederland met Youp van het Hek voorop.

michiel Waarom haal je mijn werk zo naar beneden?

jo Nou, afgezien van wat persoonlijke redenen, omdat je geschokt bent over die Midden-Oosten verslaggeving terwijl je zelf bij de televisie werkt! Maar je doet alsof dat allemaal dààr speelt. En hier niet. We beseffen gewoon niet dat de media onze waarheid produceert!<sup>1</sup>

frank O ja. Dat is een zoemer omdat er net een stelling gepasseerd is. Dat gaat vanmiddag nog negen keer gebeuren. En tegen het eind gaan we even kijken of u het met die stellingen eens bent. Zodat we een beetje inzicht krijgen in wat er leeft, in de heersende opvattingen van ons publiek. Deze was: ‘We beseffen gewoon niet dat de media onze waarheid produceert!’ Dus let goed op want wie mee doet kan een hele leuke Mug Inn aansteker winnen.

marcel *tegen publiek* Frank. Die heeft, in tegenstelling tot Michiel, wel een toneelopleiding maar heel weinig ervaring

omdat hij ook veel geschreven heeft. Hertenkamp. Ja zuster Nee zuster. Het Schaep met de Vijf Poten. Tien jaar Klokhuis. Hij is bloednerveus nu, maar verbergt het heel goed. De jongste van ons maar wel tien toneelstukken op zijn naam. Terwijl hij ook beweert dat hij niks te zeggen heeft en geen uitspraken wil doen. Wat ik nogal typisch vind voor een schrijver.

*Michiel gaat door.*

michiel Maar mijn werk is toch mijn blik op de werkelijkheid.

Net zoals ik nou jouw blik op de werkelijkheid sta te spelen.

marcel Hoezo?

michiel Nou alles wat ik hier zeg heeft zij geschreven. Daar hoor je mij toch ook niet over piepen! Maar goed als jij dat geen interessant thema vindt dan gaan we door hoor. Ik wil geen spelbreker zijn.

*Demonstatief loopt hij terug naar de bar.*

jo Ik vind het wèl interessant. Ik heb d'r gewoon moeite mee dat je jezelf hier, in deze zaal, opeens neerzet als halve oorlogscorrespondent terwijl we je nog nooit op die manier over dat voorbeeld van Nablus gehoord hadden. Alleen maar over Gretta. Gretta Gretta Gretta Gretta!

marcel *tegen publiek* En ik ben Marcel. Ik heb in '85 de Mug

mede opgericht. Mijn oude toneelmotto was: ‘Als mijn moeder het maar begrijpt’, maar die is dood. De echte toneel liefhebber weet dat al door mijn succesvolle voorstelling Smoeder met Maria Goos. Die hebben we meer dan zeventig keer...

frank Marcel please!

marcel Mijn nieuwe motto is: ‘Als mijn tante het ook maar begrijpt’.

*Marcel gaat aan de bar zitten.*

jo *tegen Marcel* Dan mogen we dus niet boven het niveau van jouw tante uitstijgen?

marcel Ik zei ‘ook’ Jo. Dat woord heb ik er zelf bij geschreven. Om het meer-lagig te maken. Wat is er mis met mijn tantes!

*Jo gaat ook aan de bar zitten. Iedereen pakt een glas en de scène gaat door.*

## Scène 2

*Diederik bekijkt een fotootje van Cahit, de zoon van Ergün.*

*Ergün is diepbedroefd.*

diederik Je moet je geen zorgen maken Ergün. Onze jongens zijn zo goed bewapend daar. Apache gevechtshelicopters.

Pantserrupsvoertuigen met 20 mm kanonnen.

Nachtzichtapparatuur. 155 mm Zware houwitzers.

merel Ik ben gewoon bang.

ergün En terecht. Het idee! Brrruh!

*Bertie pakt het fotootje van Cahit en bekijkt het kritisch.*

bertie Nou hij is in ieder geval een stuk knapper dan z'n vader.

merel Ik zou doodgaan als mijn jongens naar Uruzgan vertrokken. Ver-schri-ku-luk!

bertie Is het jouw zoon wel Ergün? Hij lijkt een beetje op George Clooney. Als je dat platte hoofd en die dikke oren wegdenkt.

merel Kan hij niet deserteren?

diederik Deserteren?! Wat is dat voor demoraliserend geklets. We moeten onze jongens steunen. En de achterblijvers ook.

ergün Hij staat te popelen om te gaan. En ik zeg waarom?



Waarom Cahit? Zeg me waarom!?

diederik Om onze waarden te verdedigen tegen een bende fanatieke moordenaars en verkrachters. Daarom.

merel Nounounounou. Het zijn ook mensen hoor.

diederik Terroristen zijn geen mensen!

merel Sorry maar wat voor de één een terrorist is, is voor de ander een vrijheidsstrijder.<sup>2</sup>

*De zoemer gaat weer en de stelling verschijnt op het projectiescherm.*

ergün Ik was op de infodag voor het thuisfront. En daar kreeg ik een brochure met een handleiding voor nabestaanden. Welke muziek Cahit wil bij z'n uitvaart. Of hij gecremeerd of begraven wil. Waar de as moet worden uitgestrooid.

diederik Nou in Turkije lijkt me.

*Er valt een stilte.*

ergün Waarom maak jij alles zwart?

diederik Omdat ik het niet mooier maak dan het is. Kijk om je heen. Kijk naar jezelf. Je doet zo je best om Nederlander te lijken maar je blijft gewoon een Turk. En terwijl jij al vijftwintig jaar probeert ons na te doen, zijn je kinderen Turkser dan hun grootouders ooit geweest zijn.

*Ergün probeert zich te beheersen.*

ergün Wat is daar mis mee?

diederik Niks. Maar was dan niet naar hier gekomen.

merel Nou voor mij is iedereen welkom hoor. *tegen Ergün* En jij zeker!

diederik Ja maar jij leeft ook al sinds je geboorte in de multicultifictie.

merel Sorry maar ik noem het liever een ideaal.

diederik Alsof ik Clairry Polak zelf hoor.

ergün Wie is Clairry Polak?

bertie Een modeontwerpster.

merel Een presentatrice. *fel tegen Diederik* En een keigoede vakvrouw.

diederik Terwijl ze toch tekent voor een van de slechtste journalistieke programma's die ik ken.

merel Nova slecht!?! Hoor je wat je zegt! Nova slecht!! Nova is zo'n beetje het beste wat we hebben.

diederik Dat is juist zo triest. Bij Nova doen ze net alsof ze ze goed geïnformeerd zijn door hun Midden-Oosten correspondenten ter plaatse. Maar dat zijn ook maar poppetjes.

Die krijgen gewoon hun tekst uit Hilversum hoor. En daar krijgen

ze het weer via de internationale persbureaus. Want ter plekke kan iedereen wel corrupt zijn. Wake up mensen. Journalistiek over de Arabische wereld is per definitie onmogelijk. (Luyendijk)

3

*Zoemer en scherm. Ergün staart naar de foto van Cahit. het is stil. Merel pakt foto's van haar zonen. Ergün kijkt mee.*

ergün Zijn dit ze? Wat zijn ze groot geworden. Hoe oud zijn ze?  
merel Twaalf en vijftien.

ergün Hebben ze hobby's?

merel O ja! Raften, tennis, kitesurfen, survivalen. Nou eigenlijk alle sporten. Maar ook natuur. Insecten. Roofdieren. Proefdieren. Onderwaterkoraalriffen.

ergün Dan zijn ze nooit thuis!

merel Op de televisie. Ze kijken ernaar op de televisie. En de computer.

ergün Gaat het goed met ze?

merel *liegt* Ja. Heel goed!

diederik Er gebeurt jouw jongen niks Ergün. Kijk, als hij nou bij de commando's zat. Maar de gemiddelde BBT-er! Ach die loopt hooguit een rondje om het kamp. En als je een beetje oppast voor die bermbommetjes dan valt het allemaal reuze mee.

ergün Hij vliegt op een F16.

diederik Ach joh, dat stelt ook niet veel voor hoor. Ze kunnen hooguit uit de lucht worden geknald door een 107 millimeter raket. Maar dan is het ook zo voorbij.

merel Ik vind oorlog zo'n rotstreek!

diederik Wees blij dat iemand de hete kooltjes voor ons uit het vuur haalt.

bertie Voor mij hoeft hij niet te gaan hoor.

ergün Hoezo niet? Mijn zoon vecht ook voor jou.

bertie Nou dat is heel lief van hem, maar zeg maar tegen hem dat dat niet hoeft.

ergün Hij is eens in z'n F16 over het café gevlogen. Soumaya en ik stonden te zwaaien op het dak.

merel Is dat z'n vrouw? Soumaya?

ergün Z'n verloofde. De bruiloft is uitgesteld.

diederik Ja, dat zijn zware offers.

ergün Ach ik ben er blij om. Het was een verstandshuwelijk.

merel Misschien komt de liefde later Ergün.

ergün Dat betwijfel ik. Cahit is ook niet als paard.

*Het is even stil. Bertie en Diederik en Merel zijn stomverbaasd.*

*Ze kijken Ergün met open mond aan.*

merel Wat ontroerend.

*Bertie/Frank stapt uit zijn personage.*

## Onderbreking 2

frank Ja dit geloof ik dus niet meer. We zouden toch geloofwaardig blijven!

michiel *tegen publiek* Sorry voor ons is het ook zoeken.

frank Hij is homo. Hij is Turkser dan z'n vader. Hij wordt door zijn vader helemaal geaccepteerd. Hij vliegt op een F16.

michiel Het is wel goed dat we onderbreken.

frank Ja want dan kunt u meteen even zeggen of u dit geloofwaardig vindt. We proberen een beetje af te checken wat er speelt in de zaal. U mag reageren hoor. We vinden het leuk om een beetje aan publieksparticipatie te doen.

michiel We willen heel graag weten wat scoort en niet. Vanwege de eventuele kijkcijfers.

jo Jezus jongens, gaan jullie echt mee in die obsessie om alles af te checken bij je kijkers?

michiel *tegen publiek* We willen hiervan namelijk een echte televisie serie maken. Maar als het geen sure hit wordt wil geen enkele omroep met ons in zee. En nu kunnen we alles nog

veranderen. Dus de vraag is: Vindt u het geloofwaardig dat *wijst naar Marcel* hij zijn homozoon helemaal accepteert?

*Marcel speelt stug zijn personage door.*

ergün Het is echt zo. Mijn zoon is homo maar ook Turkser dan zijn vader. Ik wil mij aanpassen. Ik ben Westers! Open-minded. Maar hij wil houvast in Turkse traditie.

jo Ik vind het op zich heel goed dat jij je homozoon accepteert. Omdat dat op het verkeerde been zet. Maar ik wil het niet weer over homo's hebben.

ergün Ik ook niet! Maar hij is zo geboren!

frank Houd op nou! Praat normaal.

ergün Ik praat normaal. Ik ben normaal. Een normale Turk. Met een normale homozoon. Heel normaal.

michiel Bovendien ben jij geen echte Turk.

Je bent een verzonnen Turk.

ergün Daar kan ik niks aan doen, dat ik verzonnen ben.

jo *tegen Marcel* Je moet nog wel aan je accent werken. Het is Marokkaans.

marcel Weet ik, maar Turks is moeilijker.

michiel Waarom wil jij het niet over homo's hebben?

jo Moet ik dat nou echt uitleggen?

*Michiel knikt.*

jo Okay. Nou we staan hier hartje Amsterdam. Ik weet niet of het je is opgevallen maar zo'n beetje de hele zaal is gevuld met autochtonen. En autochtoon Nederland heeft homoseksualiteit allang een plek gegeven. Welke plek staat nog ter discussie, zeker aan de trouwbalie van het stadhuis, maar in ieder geval een plek. Bovendien zijn we zelf allemaal homo. Dus als wij het hier over 'Wij en Zij' willen hebben. Over onze angst voor de ander, voor de vreemdeling. Of onze neiging om onszelf veilig te stellen ten koste van de veiligheid van anderen. Dan is het echt te makkelijk om er één groot nichtenbal van te maken. Totaal gevaarloos en zelfbevestigend.

frank Waarom doe jij altijd zo superieur?!

marcel Ja dat vind ik ook.

frank We willen toch een serie maken over de tijdgeest? Nou, de tijdgeest gaat over identiteit en geld. De allergrootste demonstratie van de laatste tijd ging over het prepensioen. Dus als wij een serie willen maken over homo's en die voor veel geld aan een omroep willen verkopen, dan hebben we die tijdgeest meteen te pakken.

michiel Ik vind het een goed idee. Laten we er een homokroeg



van maken. Dan hoeven we ook bijna geen research meer te doen.

frank Ja volkscultuur is ìn. En lage cultuur gaat net zo goed over moraal. Een amusements-programma kan ook de grenzen opzoeken. En niet om die grenzen steeds maar te verleggen net zo lang tot we in Sodom en Gommorra leven. Maar om er heel even overheen te gaan en dan snel weer terug. Als een herbevestiging. Om even te tonen hoe het niet moet en daarmee hoe het dus wel moet. Ik ben juist blij met die Talpanisering.<sup>4</sup>

*zoemer en scherm*

marcel Wacht eens even. Heb jij dat nou van jezelf?

michiel Talpa bestaat toch niet meer?

frank Wat?

marcel Wat je net zei over volkscultuur en Talpanisering?

frank Nou niet helemaal. Maar ik zou het zelf gezegd kunnen hebben.

marcel Van wie is het dan?

frank O van een of andere communicatiedeskundige uit het NRC. Stijn huppeldepup.

michiel Jezus dit is heftig zeg. Ik vond het allemaal al zo intelligent.

jo Ja hoor 'ns. Opinions en gedachten en smaak borrelen niet vanuit een onzichtbaar binnenste in je op. Ze worden in hoge mate bepaald van buitenaf. Door kranten en tv.<sup>5</sup>

*zoemer en scherm*

marcel Is dat een uitspraak van jezelf?

jo Nee van Bas Heijne.

michiel *tegen publiek* Bas Heijne is columnist van het NRC. En een persoonlijke vriend van me.

marcel Jezus!

jo Geen mens weet toch van nature wat hij wil! Niemand verzint toch helemaal op eigen kracht zijn mening.

marcel Is dat ook Bas Heijne?

jo Wat is daar nou zo erg aan?! Ik gebruik heel veel van zijn ideeën.

marcel Omdat jullie doen alsof dat allemaal zo ter plekke bij je binnenvalt! Alsof je dat allemaal zelf verzint! Waardoor ik heel dom overkom. Je hoeft je toch niet slimmer voor te doen dan je bent?

jo Jezus wat een LPF-achtige opmerking! Dat is juist waardoor alles nivelleert! Omdat iedereen zijn mening al klaar heeft en niemand meer bereid is te studeren op meningen van mensen die

slimmer zijn dan wij vieren!

frank Hoor haar!

michiel Jongens even terug naar de issue. Maken we er een homokroeg van ja of nee.

jo Nee!

frank Jij moet alles niet zo naar je toe trekken! Je kan op zoveel manieren iets laten zien. En wij zijn onderhevig aan de tijdgeest. In plaats van dat we er zogenaamd boven staan zoals jij. We doen ons niet mooier voor dan we zijn.

jo Ik wil me niet mooier voor doen dan ik ben. Ik wil mezelf verbeteren.

frank Nou doe dat dan en laat ons met rust! Dat belerende moralisme komt me m'n strot uit!

jo Iemand moet het toch doen. Als niemand het doet heeft Joop van den Ende binnenkort alle Nederlandse hypotheeken overgenomen en speelt iedereen verplicht mee in zijn eigen privé-musical. Lijkt dat je wat?

marcel Goed idee zeg.

frank *tegen publiek* Kunnen we even stemmen of we door gaan als homokroeg? Mag ik handen zien?

*Jo windt zich nu enorm op. Marcel imiteert haar en praat haar*

*volgende tekst mee, waaruit blijkt dat hij 'm al kent.*

jo Ik wil niet meeverplatten! Horen jullie me! Ik wil niet meeverplatten! Ik wil het niet!

Ik wil het niet ik wil het niet ik wil het niet! Straks breekt de pleuris uit en dan heb ik, platter dan plat, nergens een antwoord op!

frank Even handen omhoog wie voor is.

*In het publiek gaan er een paar handen omhoog.*

frank Wie voor is krijgt na afloop een leuke Mug Inn aansteker cadeau.

*Er gaan nog wat handen omhoog.*

frank Dat is dan geregeld.

marcel *tegen technicus* Zet even een muziekje op Coen!

### Scène 3

*Er wordt een gay muziekje opgezet. De stemming onder de drie mannen is opperbest. Jo zit kwaad en eenzaam aan de bar. Al dansend hangen de mannen wat slingers en een paar regenboogvlaggen op in het café. Ergün speelt nu ook een nicht en trekt een enorme leren broek aan en zet een leren pet op. Bertie schminkt zich als hinduprinses. Diederik drinkt witte wijn. Door de muziek heen klinkt nu de stem van Bertie op band. Nicht Ergün playbackt mee op die stem.*

nicht ergün *playbackt* ... paarpaarbaar deuren verder was d'r zo'n Marrokaanse snackbar. De Haai. Of de Shark. De Shark geloof ik. En uh dat zat altijd vol met Marrokanen aan de bar. Niet vervelend hoor. Best aardige Marrokanen. Die kenden we inmiddels ook. Die wisten ook dat ik met Peter-Paul daar op die hoek samenwoonde.

En uh ik ging niet zo vaak friet halen maar ik liep daar wel vaak binnen om effe sigaretten te halen. Eerst dacht je nog van pf wat zullen ze van me denken maar op een gegeven moment ja na een paar jaar loop je gewoon nou ja nog net niet in je pyama daar naar

binnen. Dus ik loop in een soort van joggingbroek op sloffen die  
uh die die die die tent binnen. Die snackbar. En ik loop naar die  
sigaretten automaat en ik hoor ineens iemand roepen van de bar  
'Hai stoek'. Ik denk nou dat is wel heel erg uh vrolijk en olijk.  
Maar ik roep 'Ha-ie' terug. 'Hai Stoek' roept 'ie nog een keer. Ik  
denk word ik nou in de zeik genomen of niet? Dus ik roep terug  
'Ja Hallo' en ik loop door naar die sigaretten-automaat, en 'k gooi  
m'n geld d'r in en ik hoor HAI STOEK. En ik denk 'dit vind ik  
niet leuk meer' dus ik draai me om en ik zeg 'wat is er?' 'Hij Is  
Stoehoek!' zegt die man. Okay. Dus ik ben ook zonder sigaretten  
naar huis gegaan. Wat een stom verhaal! Dit Oh Huhuhuhu Uh  
*Als nicht Ergün klaar is met playbacken loopt hij naar de bar.*  
*Diederik zit te sms-en.*

bertie Nee nee dit heeft niks met travestie te maken. Ik ben  
gewoon heel spiritueel.

diederik Ssssstttt. Even afmaken dit.

*Hij legt zijn mobiel neer en kijkt triomfantelijk.*

diederik Hij is beeldschoon. Hij is 32 jaar. Hij komt uit het  
buitenland. Hij werkt als interieurverzorger. En hij is stapelgek  
op mij. Meer zeg ik niet.

bertie Een illegale Pool dus die schoonmaakt bij mensen als wij.

merel Geen mens is illegaal.<sup>6</sup>

*zoemer en scherm*

bertie Jezus wat een prehistorische opmerking.

diederik Vratsjlav is Bulgaars.

bertie Heeft 'ie je creditcard al?

diederik Lik m'n reet.

bertie Dan mag ik wel een snipperdag nemen.

*De mannen lachen demonstratief nuchterig om deze grap. Ze kijken naar Merel, die eenzaam op haar kruk zit.*

diederik Is zij nou een pot of niet?

nicht ergün Kom er gezellig bij Mereltje. Kom!

bertie Ja vertel eens wat jij allemaal uitspookt zonder dat wij het weten. Waar houd je van?

merel Ik sprak een vrouw.

bertie Geil.

merel Ze vertelde dat ze op het strand liep. Een heel eind. En op een gegeven moment stond ze stil. Ze kijkt achterom en daar ziet ze haar voetstappen. Langs de vloedlijn. Een spoor in het natte zand. En daarnaast nog een paar voetstappen. Naast de hare. Die zijn van de Heer. Zo hebben ze gelopen. Zij aan zij. Haar hele leven lang. Zij staat daar dus achterom te kijken. En de Heer staat

naast haar. En ze kijk nog eens goed. En dan zegt ze tegen de Heer: ‘Zeg Heer. Ik zie dat u mijn hele leven naast me hebt gelopen. Behalve op de momenten dat ik het echt moeilijk had. Kijk maar! Ziet u wel. Juist op die momenten zie ik maar één paar voetstappen’. Ze kijkt hem aan. Hij kijkt terug. ‘Op de momenten waar je maar één voetspoor ziet, op die momenten heb ik je gedragen.’ *stil* Ja. Jajajaja.

*Ergün is geraakt door Merels verhaal. Hij wil iets tegen haar zeggen en doet dat met nuchtere stem. Hij moet even zoeken naar Ergüns eigen stem. Diederik heeft een portret van Geert Wilders tevoorschijn gehaald en hangt het op aan de muur van het café.*

ergün Mereltje Mereltje, wat een verdriet in die mooie kijkertjes.

Is het één van je zonen? Wat is er met je zonen?

*Ergün zet z'n leren pet af en loopt naar Merel toe.*

merel Ach. Wist ik het maar Ergün. Ze willen niks. Ze zitten in hun onderbroek achter de computer te sms-en.

ergün Msn-en.

merel Ja msn-en. En ik wil zo graag praten maar ik ben bang. Ik krijg geen contact met ze.

diederik Jij hebt zeker ChristenUnie gestemd.



ergün Nee PvdA. Maar nu niet meer! Als zij Jami laten vallen,  
laat ik de PvdA vallen!

diederik Nee jij niet! Zij!

*Merel reageert niet op Diederik, die nu bezig is zijn haar net als  
het haar van Geert Wilders te kammen.*

merel *tegen Ergün* Ik zou ze willen helpen. Ze op een club doen  
of een sport willen doen. Of op een mooie lange vakantie gaan  
met z'n drieën.

ergün Dat is een goed idee.

merel Ja maar ik zit nogal krap. Dus dat kan ik niet betalen.

Bovendien willen ze niks.

diederik Ik snap het wel hoor. Christelijke waarden geven  
tenminste een beetje houvast bij de opvoeding. Als je zelf niet zo  
sterk in je schoenen staat is die betutteling van de overheid  
natuurlijk heel prettig.

merel *tegen Diederik* Ik heb helemaal geen ChristenUnie  
gestemd!

diederik O nee? Wat dan?

merel SP. Stop de oorlog nu!

ergün Moeders houden te veel van hun kinderen. Altijd zorgen.  
Mijn moeder ook.

Ik zal jou een verhaal vertellen over mijn moeder. Luister. Toen ik pas hier in Amsterdam woonde kwam mijn moeder drie weken logeren. En zij kwam erachter dat ik mijn woning deelde met Sezen. Een prachtige vrouw. Dat ziet mijn moeder ook en zij denkt dat Sezen en ik een relatie hebben. Maar ik zeg ‘Ik weet wat je denkt mamma, maar ik verzeker je, Sezen en ik zijn gewoon huisgenoten.’ Drie weken later zegt Sezen tegen mij; ‘Sinds je moeder hier weg is, vind ik met geen mogelijkheid de zilveren suikerpot. Denk jij dat ze die heeft meegenomen?’ Ik zeg ‘Ik betwijfel het, maar ik zal haar schrijven, om zeker te zijn.’ Een paar weken later krijg ik een brief terug van mijn moeder: ‘Liefste zoon, ik zeg niet dat je met Sezen slaapt en ik zeg niet dat je niet met haar slaapt. Maar het blijft een feit dat als zij in haar EIGEN BED sliep, ze de suikerpot nu al wel gevonden zou moeten hebben. Liefs, mama.’ Mijn moeder heeft zich dus jaren zorgen gemaakt voor niks. Oprechte diepe zorgen.

*stilte*

diederik *in gedachten* Pussy! How nice to hear your sweet voice. O how nice... shall I... My credit card? That's in the inside pocket of my light grey Hugo Boss. Or do you want the goldcard? Oh okay. Have fun then hè pussy! I will... O, hij heeft

opgehangen.

*Diederik staart even voor zich uit en spreekt de volgende tekst half in gedachten uit.*

diederik Wat als ik de jongens niet meer kan betalen? Als het ineens op is? Als ik geen geld meer heb, omdat ik ontslagen word of de aandelen niks meer waard zijn? Als het gewoon op is? Dan moet ik misschien verhuizen, naar een kleiner huis. Wel meer in de buurt van de jongens. Want daar wonen ze, allemaal bij elkaar in armoedige wijken, in volgestopte huisjes. Ze slapen bij elkaar en ze hangen bij elkaar, de hele dag. Ze vervelen zich, ze hebben geld nodig ook, maar dat heb ik dan dus niet. Als ze me maar niet wegjagen zoals ze laatst met die pedo gedaan hebben. Met stokken hebben ze 'm weggejaagd en de hele buurt rende achter hem aan.

*Ergün komt binnen met een schaalje olijven en loopt naar Merel.*

merel Hoe is het trouwens met Cahit?

ergün Ik heb al dagen niks van hem gehoord. Ik weet nog toen hij geboren werd. Ik dacht: 'Nu weet ik waarom ik leef. Nu weet ik waarom ik leef!'

bertie Dat is ook een last hoor. Als je als kind die druk van je ouders voelt. Ja dat is toch zo? Ongewenst zijn is niet leuk. Maar

als je verantwoordelijk bent voor het geluk van je ouders, dat lijkt mij persoonlijk nog erger.

merel Bertie sorry, maar Cahit is misschien wel gewond!

bertie Ach joh. Mijn tante dacht laatst ook dat ze kanker had.

Maar er zat gewoon een erwte in haar neus.

ergün Laatst belde Cahit zijn verloofde, Soumaya, en toen zei hij opeens: 'Ik moet ophangen hoor. Er staan nog zoveel mensen achter me die ook willen bellen.' Maar het was omdat er raketten insloegen. Hij wou haar niet ongerust maken.

bertie Nou dat is heel verstandig van hem. Hij kan er beter maar van genieten. Ja dat is toch zo!? Ik lig elke nacht wakker door een paar burens die elkaar praktisch de hersens inslaan. En denk je dat die burens zich iets van mij aantrekken? Welnee. Die zijn ook alleen maar met zichzelf bezig. Ik wou dat ik in Uruzgan zat. Dan sliep ik tenminste.

ergün Een beetje respect voor mijn zoon graag!

bertie *kwaad* Respect, respect, respect?! Dat hebben jullie toch ook niet voor mij? Dat tettert maar door over z'n kinderen en het ene na het andere zelfgefabriceerde drama. Nou sorry ik ben net bekomen van de aidsepidemie en ik kom hier voor m'n rust. En ik huil pas als er een reden voor is.

*Bertie giechelt een beetje om z'n eigen uitval. In zijn gegiechel verandert zijn stem in een kleine meisjesstem die op band staat.*

*Bertie playbaked mee.*

meisjesstem bertie En wat is een moreel kompas? *giechel* Een innerlijk moreel kompas?

Volgens mij heb ik dat niet. Heb jij dat?

Ik weet niet wat goed en kwaad is. Jij?

Ja maar vanuit mezelf weet ik het niet.

Wat is goed? Wat is nou echt goed?

Wat is kwaad? Wat is nou echt kwaad?

Ik weet het gewoon niet. Niet vanuit mezelf.

Ik weet niet eens wanneer ik veilig ben.

diederik Ik geef je een zes voor uitstraling en een vijf voor talent.

*Door Diederiks opmerking is de betovering verbroken. Ergün pakt geld uit de kassa en geeft 50 euro aan Merel.*

merel Nee dat hoeft echt niet Ergün. Ik heb net met mezelf afgesproken dat ik daar niet aan begin. Nou dank je wel dan.

diederik Zo help je haar niet hoor. Daar wordt ze alleen maar apathischer van.

ergün Waarom ben jij zo hard?

diederik Het leven is hard. Merel hier is ook hard. Jij kan

honderd keer zeggen dat het allemaal haar schuld niet is, maar Merel hier is, net als wij allemaal, geneigd tot het kwade. Ze is mede-auteur van haar eigen ongeluk.

mereļjo Ik ben dat neoconservatieve gebazel zo zat. ‘Alles je eigen schuld en zorg zelf maar dat je uit de ellende komt’. Nou ik ben blij met ons nieuwe christelijk-sociale kabinet!

ergün Ja vooral met het generaal pardon.

diederik Tuurlijk. Kom maar binnen iedereen! Samen werken, samen leven en wij betalen.

ergün *ontroerd* Prachtig! Zou mijn levens motto kunnen zijn.

diederik Dat bedoel ik cynisch Ergün.

ergün Waarom? Waarom niet één grote familie! *zingt* ‘In mijn hoofd ben ik vrij. Daar bestaan geen wij en zij.’ O dat is zo’n mooi liedje. Over dat ik samen wil zijn met iedereen. Zelfs met zo’n duffe dolma als jij.

bertie Dat ken ik. Ik vond het toch allemaal al een beetje te cerebraal worden. Tijd voor een liedje.

merel Ja! Het Turkse Schaep met de Vijf Poten.

ergün Ja leuk! Gezellig gezellig!

diederik Nou Merel dat is leuk voor jou. Zo’n multiculturele avond met zang en dans.

merel Inderdaad Diederik. Ik zie andere culturen als een  
verrijking.

diederik O ja? Ook dat moslims hun vrouwen in elkaar mogen  
meppen en dat we daar niks van mogen zeggen omdat we respect  
moeten hebben voor andere culturen?

merel *tegen Diederik* Sssttt!

ergün

Schat van m'n hart, kom hier, luister goed  
Het leven is mooi, pappa leert je hoe het moet  
Pas je aan, net als ik, en gedraag je net als zij  
Dan ben je één, met iedereen, je hoort erbij

*Bertie valt in.*

nilgün

Is dat jouw wijze levensles,  
wees maar dienstbaar aan de rest  
Dan komt het goed zeg jij,  
tkomtgoed tkomtgoed tzalbest  
Pappa wees niet zo naïef,  
alsof alleen het goed bestaat  
Zelfs jij en ik zijn tot het ergste kwaad in staat.

ergün/nilgün

Tzal best Tzal best,  
je hebt gelijk het kwaad bestaat  
Maar wie is er, bij die somberheid gebaat  
In mijn hoofd ben ik vrij,  
daar bestaan geen Wij en Zij<sup>7</sup>  
Echt het komt goed, grijp je kans,  
je hoort erbij

ergün/nilgün

Tzal best Tzal best,  
je hebt gelijk het kwaad bestaat  
Maar wie is er, bij die somberheid gebaat  
In mijn hoofd ben ik vrij,  
daar bestaan geen Wij en Zij<sup>7</sup>  
Echt het komt goed, grijp je kans,  
je hoort erbij

*‘In mijn hoofd ben ik vrij, daar bestaan geen wij en zij’ verschijnt  
als stelling op het achterdoek terwijl Bertie en Ergün doorzingen.  
In de herhaling van het refrein onderbreekt Michiel Ergün en  
Bertie.*



### Onderbreking 3

michiel In je hoofd ben je vrij, daar bestaan geen Wij en Zij? Wat zeggen jullie daar nou mee?!

*Frank en Marcel wijzen naar Jo.*

frank/marcel Zij heeft het geschreven.

jo Ja voor Marcel. Omdat die een CD wou maken. Die wil alleen maar zingen en een leuke tijd hebben.

michiel Maar wat zeg je er dan mee? Niks toch?!

jo Jawel.

frank/michielmarcel Wat dan?

jo Dat het moeilijk is om niet in Wij en Zij te denken. Iedereen doet het.

frank/michielmarcel Ja en?

jo *weifelend* Nou. Dat je juist door die vrijheid in je hoofd ook de mogelijkheid hebt om het niet te doen.

michiel Ach het is een slappe tekst. Je bent er gewoon niet uitgekomen!

jo Het is in ieder geval makkelijk om in een gezellige nichtenkit

onder te duiken en verder nergens meer over na te denken. Alleen over je carrière en je netwerk en je homovrienden.

marcel Ik doe het niet meer hoor. Homokroeg. Ik vind het niet werken. *tegen Diederik Doe*

jij het nog?

jo *tegen Michiel* Denk je wel eens na over mijn personage? Ben jij ooit bij mijn personage boven geweest? Heb je d'r ooit een vraag gesteld? Waarom denk je dat ze d'r wasgoed hier uithangt? Omdat ze de stroom niet kan betalen!

michiel Hoor 'ns. Je wou zelf iemand spelen die door iedereen over het hoofd wordt gezien.

jo Ik wou een bescheiden en kwetsbaar iemand spelen. Niet iemand die over het hoofd wordt gezien.

marcel Dat kan jij helemaal niet Jo, een kwetsbaar iemand spelen. Doe jij dan een Turk dan doe ik wel een kwetsbaar iemand.

jo Wat me het meest irriteert is dat volslagen gebrek aan empathie. Bij jullie allebei.

*Marcel, Frank en Michiel kijken elkaar even verbaasd aan.*

frank/michielmarcel Bij wie?

*Jo wijst naar Bertie en Diederik. Marcel haalt opgelucht adem.*

jo Hij en hij.

frank O ja hoor. Wij hebben het weer gedaan.

jo *kijkt naar Marcel* Aan hem erger ik me ook maar op een andere manier.

marcel Wat dan Jo? Dan moet je het ook recht in m'n gezicht zeggen!

diederik Aan empathie heb je niks. Je moet oordelen, oordelen en oordelen.

marcel *slijmerig* Dat is toch juist niet goed Jo. Oordelen?

diederik Oordelen is beschaving.<sup>8</sup> Wij drieën *kijkt even naar Bertie en Ergun* moeten ons niet van haar afwenden maar zeggen: 'De keuzes die jij maakt zijn niet okay. Het is niet okay om een alleenstaande moeder te zijn. Het is niet okay dat jouw kinderen te vrij zijn opgevoed. Het is niet okay...'

marcel Ben je nou nog aan het spelen of praat je als jezelf?

frank Hij speelt. Dat zie je toch.

michiel Onze beschaving is gesloopt sinds de jaren 60. Door mensen zoals jij!<sup>9</sup>

jo Sinds 1 1 september zijn we ontzettend geneigd in Wij/Zij denken te vervallen. Dus we moeten onszelf dwingen op een gemeenschappelijk Wij niveau te denken!<sup>10</sup>

diederik Ik erger me dood aan die typisch Hollandse mengeling van belerend moralisme en alles verschroeiende haat!<sup>11</sup>

jo De Ander dat ben jij!<sup>12</sup>

*De zoemer ging meerdere keren achter elkaar en de stellingen komen op het scherm achter elkaar voorbij. Frank loopt naar voren. Maar Michiel en Jo kunnen niet stoppen.*

frank Jaaaaa. Dank jullie wel. Dit is genoeg hoor. Dat waren er al meer dan tien.

jo Het komt erop aan op een intelligente manier te leven in een complexe werkelijkheid.<sup>13</sup>

michiel Nou ik kom jou niet redden als je gestenigd wordt op de Dam.<sup>14</sup>

jo En vraagtekens zetten bij je eigen oordeelsvermogen.<sup>15</sup>

michiel Als je artikel 1 van de grondwet een beetje aanpast is alles opgelost.<sup>16</sup>

frank Hee houd eens op jullie!

marcel Jongens kappen! Nu. *naar het lichthok* Coen zet die zoemer eens af.

frank Zoveel tijd hebben we niet meer.

michiel Zij weet gewoon alles beter terwijl ze d'r eigen zoontjes

nog niet eens behoorlijk op kan voeden.

frank *tegen publiek* Goed. Ik benieuwd of u ze d'r allemaal uit heeft gehaald. Onze tien of elf stellingen van de avond. En wat u er van vindt natuurlijk. Ik ga ze hardop voorlezen. Steek uw hand op als u het er mee eens bent. Marcel maakt een filmpje. Dat gaat sneller dan live tellen. En is ook goed tegen fraude.

*Marcel maakt een filmpje van het publiek terwijl Frank de stellingen doorneemt. Daar dwars doorheen ruziën Michiel en Jo door.*

jo En zelf gaat 'ie liever naar een glamourparty dan op een bestuursvergadering te komen.

michiel Dat is meer dan een jaar geleden! En trouwens dat vind jij toch fijn! Dan weten ze meteen dat jij de mugmetdegoudentand-kar helemaal alleen trekt en ook nog het slimste meisje van de klas bent!

jo Nou dat vind ik helemaal niet prettig, maar ik heb dat liever dan dat ik me de hele tijd loop te verschuilen achter m'n rol, die ik niet eens zelf geschreven heb.

michiel Zelf heb ik gewoon niet van die meningen.

jo Wat doe je hier dan!

michiel Nou ik wou ook wel eens toneel doen. Leek me leuk.

jo En dan moeten mijn fictieve zonen van jou geloven in een  
superieure Westerse beschaving!

michiel Ja hoor 'ns. Zeven jaar geleden was het juist goed om  
geen mening te hebben.

jo Terwijl het in werkelijkheid alleen maar draait om een 24 uurs  
economie. Om je kijkcijfers! Om je recensies! Om  
spaarloonregelingen! En dan moeten mijn kinderen in hun eentje  
een morele revolutie bewerkstelligen! Ik wil gewoon dat ze  
gelukkig zijn. Hoor je! Ik houd van ze en ik wil dat ze gelukkig  
zijn!

*Frank en Marcel nemen intussen, met moeite, alle stellingen door  
met het publiek. De ruzie tussen Jo en Michiel wordt steeds erger.*

michiel Ik wil ook gelukkig zijn! En ik weet het ook allemaal  
niet.

jo Maar ze zijn niet gelukkig want ze worden gepest op school.  
Door kleine amorele kutjes van veertien.

michiel Ik werd ook gepest hoor! Ik werd ook gepest op school!

jo En dat wil ik hier kunnen vertellen zonder dat iedereen begint  
te gapen of cynische opmerkingen maakt.

michiel Naar mij wordt ook niet geluisterd hoor! Ik word ook  
niet gehoord. En gezien trouwens ook niet.

frank En dan ga ik maar door naar de laatste stelling: ‘De Ander dat ben jij.’

*Michiel en Jo zijn allebei uitgeput door hun uitbarsting. Ze gaan aan de bar zitten. Marcel en Frank gaan af.*

## Scène 4

*De sfeer is veranderd. Heel stil en een beetje gelaten. Diederik zit te roken. Merel is in gedachten. Heel zacht klinkt er een muziekje. Het is de Turkse versie van 'Amsterdam huilt'.*

merel Ik denk steeds vaker aan die dag. Want die dag die komt. Hoe zal het zijn? Rustig hoop ik. Dat ik rustig ben. Rustig mijn handen op mijn buik leg. Niet bang ben. Geen pijn. Maar wel helder. Misschien al half vertrokken. Ik slik wat speeksel weg. Ik voel een hand even op m'n voorhoofd. Niet alleen dus. En dan zal het gebeuren. Daar ben ik niet bang voor. Maar wel. Dat ik om me heen kijk. Nog één keer om me heen kijk. En de jongens zie staan. Waar ik van hou. Waar ik zoveel van hou. Ik denk niet dat ik het kan. Nee ik kan het niet. Ik wil niet. Echt ik wil het niet.

diederik Vratsjav wil deze zomer samen naar Bulgarije zodat ik zijn familie kan ontmoeten.

*Het is even stil.*

diederik Nee ik weet niet waar ie uithangt.



*Ergün is ondertussen uit de keuken gekomen met Turkse thee. Zijn kleren slobberen om zijn lijf. Door zorgen om Cahit is hij enorm afgevallen. Hij schenkt voor iedereen thee in. Bertie komt gespannen binnen en gaat aan de bar zitten.*

bertie Hoe gaat het met Cahit?

ergün Dat interesseert jou toch niet? Jij huilt toch pas als er een reden voor is? Nou ik zeg jou misschien is het dan te laat om te huilen. Misschien weet jij dan helemaal niet meer hoe jij moet huilen. Misschien is jouw hart dan zo droog als een Hollandse krent in een bak ouwe pap. *tegen publiek* Een oud Turks gezegde.

bertie De buurvrouw is dood. Of eigenlijk de buurman. Het was zo'n omgebouwde Thaise trans. Ik hoorde het vanmorgen. Doodgeslagen. In 16 harde klappen. Vastgebonden en doodgeslagen. Ik had ernaar toe moeten gaan. Want ze was vastgebonden. En ze heeft denk ik nog wel een half uur geleefd. Maar ik heb orhopax ingedaan. En ik heb me omgedraaid. En ik was kwaad omdat ik haar door de orhopax heen hoorde gillen. Maar toen werd het stil.

ergün Misschien moet je eens proberen te bidden voor je buurvrouw.

bertie Bidden? Hoezo in Godsnaam?! Wat zou ik moeten zeggen dan?

ergün Laat je hart spreken. Probeer! Probeer!

bertie Wel met ogen dicht dan.

*Iedereen doet z'n ogen dicht. Het is even stil. Bertie zoekt naar woorden.*

bertie Irene...

*Bertie doet vertwijfeld zijn ogen open.*

bertie Ik kan het niet. Ik voel me zo hypocriet.

ergün Laat mij maar even. *enthousiast* Ik bid voor Irene die in 16 harde klappen is doodgeslagen. Dat is een schande voor de mensheid en had nooit mogen gebeuren. Dat je maar rust vindt nu en dat je terugzweeft naar waar je vandaan kwam. Naar de plek waar de ongeborenen zijn. En houd een plekje voor ons vrij. En als ik toch bezig ben wil ik ook graag bidden voor dat meisje Maddie die uit dat Portugese appartement is geroofd. En die kinderen uit die Oostenrijkse kelder. En voor alle kinderen die naar ambassades zijn gevlucht, maar die geen publiciteit hebben. En het Kaasmeisje.

merel *zacht* Maasmeisje.

ergün Maasmeisje. En al die kinderen in Israël en Libanon.

Trouwens overal in de wereld. *ontroerd* En Cahit natuurlijk.  
Shalom!

diederik Ben jij nou zo afgevallen?

ergün *slikt* Ja mooi hè. *recht zijn rug* Zo wie wil er nog wat  
drinken? Mensen in de zaal misschien ook?

michiel *tegen publiek* Nee sorry maar dit zijn gesubsidieerde  
fictie-consumpties. U kunt na afloop iets krijgen aan de bar.

ergün Hou toch op met je fictie! Alles is fictie. Dus maak er wat  
van zou ik zeggen.

jo Ja dat is waar. Alles is natuurlijk fictie. En je moet er ook wat  
van maken. Maar je moet aan de andere kant ook niet vergeten  
dat je betrokken blijft bij de werkelijkheid.

michiel Dat kan hij toch niet allemaal tegelijk spelen?

jo Dat hoeft hij ook niet te spelen want dat loop ik al de hele tijd  
te spelen.

ergün Ja goed hoor. Wat je wilt. Ik ga hapjes maken in de keuken.

*Ergün verdwijnt in de keuken.*

frank Weet je wat misschien goed is nu?

Dat we Cahit over laten komen. Voor Ergün.

merel Ja hoe dan en wanneer dan? Hij zit in Uruzgan.

frank Nee nu. In het verhaal kunnen we toch Cahit hier laten

komen. Als verrassing! Dat is toch leuk! Voor ons. Voor Ergün.  
Voor iedereen.

jo Dan glijden we richting de surprise show!

michiel Nou en? Doe nou eens één keer gezellig mee.

jo We hebben geen acteur meer.

frank We vragen iemand uit het publiek. *kijkt naar publiek* Wie wil er even Cahit spelen? Alleen voor de afsluiting. Je hoeft niks te zeggen.

*Niemand reageert. Michiel pakt een grote zwarte nep snor.*

michiel Wie wil mag deze op. En krijgt een aansteker.

frank U misschien? U hoeft echt niks te doen.

*Michiel plakt de snor snel op een meneer/mevrouw die een heel klein beetje wil. Ergün komt weer binnen met een enorme schaal hapjes.*

ergün Zo. Dit zijn overheerlijke dolma's gevuld met...

*Zijn mond valt open als hij Cahit ziet. Hij laat de schaal uit zijn handen vallen, maar die wordt handig opgevangen door Merel.*

*Ergün stormt naar voren en valt zijn zoon in de armen.*

ergün Mijn schatje. Mijn hemeltje. Mijn keuteltje. Mijn

bosaardbeitje met Bülgüryoghurt. Mijn hartediefje. Mijn zon over botergele velden vol vlinders en lachende kinderstemmetjes! Ik

ga voor je zingen!

*Er klinkt muziek. Ergün barst uit in de Turkse versie van 'niemand laat z'n eigen kind alleen.' Michiel en Frank delen intussen hapjes en aanstekers uit onder het publiek. MeretJo stort zich in een soort buikdans en klapt intussen enthousiast en a-ritmisch in haar handen. Als Ergün is uitgezongen richt Jo zich tot de zaal.*

jo En vergeet niet even naar onze site te surfen voor de uitslag van de stellingen-enquete. Daar kunt u het filmpje zien dat Marcel daarnet heeft opgenomen. En ook lezen van wie de stellingen zijn. [www.puntmugmetdegoudentand.punt.nl](http://www.puntmugmetdegoudentand.punt.nl).

frank Jo! Verdorie. Waarom heb jij nou altijd het laatste woord!

jo Sorry.

*einde*

## Stellingen:

1

We beseffen gewoon niet dat de media onze waarheid produceert.

2

Wat voor de één een terrorist is, is voor de ander een  
vrijheidsstrijder.

3

Journalistiek over de Arabische wereld is per defenitie  
onmogelijk. (Luyendijk)

4

Ik ben juist blij met die Talpanisering. (Reijnders)

5

Opinies, gedachten en smaak borrelen niet vanuit een onzichtbaar  
binnenste in je op. Ze worden in hoge mate bepaald door kranten  
en tv. (Heijne)

6

Geen mens is illegaal.

7

In mijn hoofd ben ik vrij, daar bestaan geen

Wij en Zij.

8

Oordelen is beschaving. (Dalrymple)

9

Onze beschaving is gesloopt sinds de jaren 60. (Dalrymple)

10

Sinds 11 september zijn wij ontzettend geneigd in Wij/Zij denken te vervallen. Dus we moeten onszelf dwingen op een gemeenschappelijk Wij niveau te denken. (Mak en Kohnstamm)

11

Ik erger me dood aan die typisch Hollandse mengeling van belerend humanisme en alles verschroeiende haat. (Heijne)

12

De ander dat ben jij. (motto vredesweek 2006)

13

Het komt erop aan op een intelligente manier te leven in een complexe werkelijkheid. (Safranski)

14

Ik kom jou niet redden als je gestenigd wordt op de Dam.

15

En vraagtekens zetten bij je eigen oordeelsvermogen.

16

Als je artikel 1 van de grondwet verandert is alles opgelost

(Wilders e.a.)



*Mug Inn* ging in première op 7 maart 2007 in de Toneelschuur  
Haarlem

bertieFrank Houtappels

diederik Michiel van Erp

ergünMarcel Musters

merelJoan Nederlof

Regie: Lineke Rijxman

[www.mugmetdegoudentand.nl](http://www.mugmetdegoudentand.nl)